● *„Fritz Péter: Szeged se engedhet tömény szennyvizet a Tiszába"*

Csakis az a mérce, hogy a város fejlődéséért ki mit tesz le az asztalra

Egy ideig irodájuk se volt a városházán. Aztán például a város napjának rendezvényeire nem kaptak meghívót. Az is megtörtént, hogy a katonák eskütételén „elfelejtették" köszönteni őket. Mostanában pedig az hangzik el, hogy a város fejlődésének kerékkötői, nem jól lobbyznak. Mindez országgyűlési képviselőkkel kapcsolatos szegedi sztori. S a helyi és a parlamenti politikusok közötti feszültségre utal. Ezért kérdeztük meg országgyűlési képviselőinket: milyennek látják Szegedet, mit tettek városukért, milyen a viszonyuk az önkormányzattal, mennyire tudja a város „használni" az Ország Házába küldött politikusait...

„Tényleg el akarta adni a Délmagyarországot? – Ez nem felel meg a valóságnak... Ebben az ügyben egyetlen lépést nem tettem..."

● *A '90-es választások után, ha igaz, megszűnt a pártállami, paternalista képviselői munkastílus, a kijárás. Tényleg így van? Önnel például mi mindent szeretnének kijáratni?*

– Ha kétszer annyi időm volna, az is kevés volna, hogy a különféle igényeknek eleget tegyek. Mi vidéki létünkre országos ügyekben próbálunk szerepet vállalni, s a kéréseknek legalább a nyolcvan százaléka tipikusan helyi érdekű. Megkeresnek a vállalkozók, hogy magas a helyiségbérleti díj, amelyet kivet a város. Panaszkodnak, hogy túl hosszú az önkormányzatnál az ügyintézés, lassú a cégbíróság. Olyan dolgokban is támogatást kérnek tőlem, amelyeket szerintem megszüntetni kellene, nem pedig segíteni. Én minden ügyet továbbítok az illetékes helyre, mert nem tudom elbírálni, jó ügy, vagy nem jó. Keresnek jogosan is.

● *Kialakult-e már a mechanizmusa annak, mi az, amiért közben kell járnia egy parlamenti képviselőnek, és mi a tipikusan helyi ügy?*

– Igyekszem szelektálni, de olykor nagyon nehéz különbséget tenni. Azt hiszem, még az 1998–2002 közötti országgyűlési képviselőknek is sokat kell majd dolgozniuk azért, hogy kimunkálódjon és minél pontosabban működjön ez a mechanizmus. Valamelyest egyébként már nekem, nekünk is sikerült megtalálnunk azokat a pontokat, ahol az országos ügyekbe bekapcsolódhatunk. Mert attól, hogy képviselőnek választottak, nem lettem országos politikus. De a lobbyzástól függetlenül, az országos politizálás egy olyan részét helyben kell csinálni: ez a térségi politizálás. A térségi fejlesztések, a térségi kapcsolatok. Az én mandátumom ugyanis nem egy település érdekvédelmére szól. Az önkormányzatoknak pedig, a megyeinek is, a szegedinek is, a falusiaknak is, teljesíthetetlen elképzeléseik vannak.

● *Netán arra gondol képviselő úr, amit Básthy Gábor alpolgármester mondott: azzal fogja mérni a képviselők teljesítményét, hogy ciklusuk idején mennyi pénzt hoznak Szegednek?*

– Nem hiszem, hogy ez a feladatom. Amivel én a kormánynál jelentkeztem, hogy mit szeretnénk, amivel a kormány kiemelten foglalkozzon, az nem rögtön készpénzre váltható elgondolás. Kimondottan perspektivikus igényekkel léptünk föl.

● *Például?*

– Csongrád megyének jók az adottságai arra, hogy egy nagy régió központja legyen, Szegeddel az élen. Bács–Kiskun déli fele, Békés, Szolnok megyék egy része, és Bácska, Bánát tartozik az elgondolás szerint e régióhoz. A rendszerváltás gondolatban megtörtént. Senki nem tiltja, hogy ilyen kapcsolatokat létesítsünk.

● *Akkor mihamarabb légiesíteni kell a határokat, és megszüntetni a vármegyei szemléletet. Mindez kétségtelenül egész országunk ügye.*

– De Belgrád, Bukarest ellenében nem lehet megcsinálni.

● *A részvételükkel igen?*

– Belgrád úgy képzeli, hogy Újvidék legyen a központ. A román kormány pedig ellenzi az elgondolást. A román törvények a megyei szintű együttműködést nem teszik lehetővé, a városi és a falusi önkormányzatok együttműködését azonban nem tiltják. Ezen az alapon sokat lehetne tenni! Én Romániában éltem. Tudom, mit jelent kisebbséginek lenni. Ha fönn akarok maradni, közéleti szerepet kell vállalni, dolgozni, tanulni kell. Ha ezt tesszük, akkor Szeged betölthetné térségi szerepét. És ebből a szempontból tekintve városunkra, nem tudom az azonnali előnyöket elfogadni.

● *A Básthy-mércére gondol, képviselő úr?*

– Azt nem tekintem mércének.

● *Mármint, hogy ki mennyi cash-t hozott Szegedre? Úgy tudni, hogy a kormánykoalíció kilenc Csongrád megyei képviselője semennyit.*

– Az én véleményem szerint az a mérce, hogy Szeged fejlődéséért ki mit tesz le az asztalra. Ha például elvárjuk, hogy Románia ne tömény szennyvizet engedjen a Marosba, akkor Szeged se engedhet tömény szennyvizet a Tiszába. A bankok idetelepítése, a zöldmezős beruházás, a logisztikai központ, s hogy Szeged nincs eladósodva, az a mérce. Hogy a város létrehozza az igazi Universitast. Azt is szeretnénk, ha megindulhatnának itt egy különleges vállalkozási övezet előtanulmányai. Ehhez infrastruktúra kell! A harmadik, közúti–vasúti Tisza-híd, az ötös út befejezése, a Tisza hajózásának a helyreállítása, a középméretű reptér – ebben jól politizál a város vezetése. De időről időre meg kellene tisztelni a város lakosságát azzal, hogy megismertetik ezekkel az elképzelésekkel.

● *Az Országgyűlési Almanach szerint, amely a képviselők saját maguk által szolgáltatott adatokat közöl, ön '89-ben részt vett a reformkommunista műhelyek 1956 szellemiségétől sem távol álló munkájában. Hisz '56 nem a kapitalizmust tűzte ki céljául, hanem az igazi szocializmust. Ma sem tudjuk, mi az. Képviselő úr azonban most, 1996-ban, kapitalizmusépítő posztreform-kommunistaként, hogyan tekint vissza hét évvel ezelőtti önmagára?*

– Mi abban az időben csak azt tudtuk, mi az, ami nem jó. Azt láttuk, hogy annak a rendszernek nincs megoldása a gazdaság fejlesztésére. És láttuk, hogy kialakult egy új uralkodó osztály, amelynek érdeke volt, hogy mindaz fennmaradjon. Nem véletlenül sodródtunk mi bele a reformköri tevékenységbe. Mondhatom, hogy 1989-ben rendszerváltást képzeltünk el. És meggyőződésem, hogy erre a kapitalista fejlődés teremt lehetőséget. Ezzel együtt az én ideálom egyfajta szocialisztikus társadalmi berendezkedés. Ez viszont gazdasági fejlettség nélkül elképzelhetetlen.

● *Ön szerint, ha az 1998–as választásokra tekintünk, van ehhez a munkához, ehhez a felemelkedéshez, európai színvonalú politikai választékunk a magyar pártok között?*

– Nincs.

● *És kikre szavazzunk majd?*

– Természetesen ránk, az MSZP-re.

● *De félre a tréfával...*

– A legfontosabb mérce a demokrácia. Azok a pártok, amelyek ezt tűzik zászlajukra, szalonképesek. Szerintem nem is a pártokkal van a nagyobb gond, hanem azzal, hogy a pártokban nem születtek meg a megfelelő személyek. A pártokban megvan a szándék. De nem alakultak ki a személyek. Ők majd a bennünket követő generációkból fognak előlépni. Azok közül, akik végigjárják a megfelelő lépcsőfokokat...

● *...és nem a társadalom mélyéről zuhannak fel a politikai csúcsokra.*

– Vagyis profik lesznek.

● *Mielőtt Antall József a 90-es választásokat megelőzően átvette az MDF irányítását, és közéleti sőt hatalmi dominanciára kényszerítette a nem létező magyar keresztény középosztályt, egyik gyűjtőpárt, sem az MSZMP–MSZP, sem az MDF programjától nem volt idegen a népi bal összefogásának gondolata. Több héttel ezelőtt, Szabó Iván MDF-ből való távozása után Lezsák Sándor a Népszavának adott interjúban fölmelegítette ezt a káposztát. Lezsák szövegéből azt is ki lehetett venni, hogy a népi bal összefogása – az SZDSZ ellensúlyozásáért. Minderről mi képviselő úr véleménye?*

– Éveknek kellett eltelnie ahhoz, hogy ennek az összefogásnak a gondolata újra előkerüljön. Ezt a gondolatot mindenki fölvetheti, csak éppen mi nem. A mi szánkból ez rosszul hangzana. Rosszul hangzana, ha azt mondanánk, hogy a Kádár-korszaknak is voltak értékei. A parlamentben megindulna a sárdobálás, ha azt mondanánk, hogy ezeket az értékeket meg kell, meg kellett volna tartani. Annak azonban itt az ideje, hogy az ellenzék ilyen gondolatai előkerüljenek. 1994-ben csak az SZDSZ tudott felmutatni a miénkkel egyező elképzeléseket. Az is biztos, hogy a koalícióban együtt töltött idő után az SZDSZ már nem indulhat be azzal a vad kommunistázással, amely '90-es választási kampányát jellemezte.

● *Az SZDSZ-nek nem érdeke egy ilyen összefogás.*

– Elképzelhető, hogy akkor ők is változtatni fognak merev liberális politikájukon.

● *Pszichésen fárasztó reggeltől estig politizálni?*

– Borzasztó dolog fapofával végighallgatni a napirend előtti hozzászólásokat. Rettentően megterhelő. Felüdülés, ha kimegyek falura, és az emberek elmondják, mit gondolnak, mi a helyzet. Nagyon örülök annak, hogy a mi párttagjaink a legkritikusabbak.

És általában a falusiak. A városi emberek sokkal kevésbé őszinték. Érdek által vezérelt a véleményük.

● *És hogyan viseli képviselő úr a sajtót? Szintén bűnbaknak tartja, ahogy sokan mások a hatalomból a pártállamban is, '90 után is?*

– Nem. Olcsó volna a sajtót hibáztatni. Viszont kétségtelen, hogy hatalmi tényező, azaz befolyásolja az ügyek menetét. Vannak cikkek, sorozatok, amelyek nem tetszenek az embernek, de a demokráciának ekkor is feltétel nélkül érvényesülnie kell. A parlamentben azt figyeltem meg, hogy a Népszabadságot és az Új Magyarországot mindenki elolvassa.

● *És a szegedi sajtó, most, a szegedi sajtóháború után?*

– Méltatlan volt Szeged sajtóháborúja. Véleményem szerint nagyon visszavetette a szegedi írott sajtó színvonalát. A főszerkesztő úrnak már sokszor elmondtam, hogy városunk és megyénk értékei kapjanak nagyobb súlyt a lapban. Ne pitiáner percemberek botrányaival foglalkozzanak. Kitűnő humán és reál értelmiségünk van, itt helyben. Őket is nagyobb közéleti szerepre lehetne bírni, ha a helyi lapokban gyakrabban szólalhatnának meg.

● *Talán meg is kaptam arra a választ, hogy a tavasszal, amikor az Axel Springer nem jelentéktelen érdeklődést mutatott a Délmagyarország megvásárlása iránt, képviselő úr miért segítette az Axel Springert. Tényleg el akarta adni a Délmagyarországot?*

– Ez nem felel meg a valóságnak. Én nem ismerek sajtócézárokat. Ebben az ügyben egyetlen lépést nem tettem, senkivel nem tárgyaltam. Én azt szeretném, ha Szeged fejlődésének ügyét fölvállalná a helyi írott sajtó. Ha anyagilag szilárd lenne.

● *Ez szép kívánság. Köszönöm a beszélgetést.*

– Még azért azt el szeretném mondani, arra igazán büszke vagyok, hogy a legkisebb sikerélményem sincs abban, hogy összehangoljam a város és a megye szocialista képviselőinek tevékenységét. Semmi konkrét eredményt nem tudok felmutatni kijárós lobbizásokban. Képtelenség uniformizálni a csapatunkat. Mind széles skálán mozgó, szuverén elmék. Mindig maximum ketten vagyunk, akik egy-egy ügyben összetalálkozunk. Ha útépítés, és ha Vajdaság, akkor Géczi József. Erdély – Annus József. Zöldmezős beruházás – Hajdú János. Környezetvédelem – Nemcsók János. Mezőgazdaság – Gazdag József. Ha a finnugor kapcsolatokat nézem, akkor Botka László. Botka képviselő úr a jövő embere.

● *Értem.*

Zelei Miklós

Két fiú és egy lány édesapja az 52 éves Fritz Péter, szocialista parlamenti képviselő, az MSZP Csongrád megyei titkára. Apai őseit a múlt század elején telepítették Arad környékére, a Fritz család 1961-ben Erdélyből költözött Magyarországra. A politikai érdeklődés Fritz Péterben korán megnyilatkozott: a Műegyetem 24 éves gépészmérnök-hallgatója, amikor 1968-ban belép az MSZMP-be. Az Országgyűlési Almanach szerint 1989-ben alapítója és szervezője Csongrád megye akkor országos jelentőségű reformkommunista mozgalmának. Két éve képviselő, a gazdasági állandó bizottságban dolgozik. Több vállalkozásban érdekelt: például a befektetési és csődkezelési tanácsokat adó Főnix Bt.-ben, a sütőipari beruházásokat szervező Szuperpék Kft.-ben. Ma ritka jelenség: az interjú szövegét megjelenés előtt Fritz Péter nem kívánta megtekinteni. Ahol beszélgettünk, korábban Vastagh Pál, illetve Szabó Sándor irodája volt.